

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (осми състав)

16 юни 2011 година*

По дело T-210/08

Verhuizingen Coppens NV, установено в Bierbeek (Белгия), за което се явяват адв. J. Stuyck и адв. I. Buelens, avocats,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват г-н А. Vouquet и г-н S. Noë, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение С (2008) 926 окончателен на Комисията от 11 март 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMP/38.543 — Международни услуги по преместване), както и при условията на евентуалност отмяна или намаляване на наложената на жалбоподателя глоба

* Език на производството: нидерландски.

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав),

състоящ се от: г-н S. Papasavvas, изпълняващ функцията на председател,
г-н N. Wahl и г-н A. Dittrich (докладчик), съдии,

секретар: г-н J. Plingers, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 май 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

Факти

Предмет на спора

- 1 Съгласно Решение С (2008) 926 окончателен на Комисията от 11 март 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОМР/38.543 — Международни услуги по преместване) (наричано по-нататък „Решението“), чието обобщение е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* на 11 август 2009 г. (ОВ С 188, стр. 16), жалбоподателят Verhuizingen Coppens NV е участвал в картел на пазара на международните услуги по преместване в Белгия, отнасящ се до прякото и непрякото определяне на цените, до подялбата на пазара и до манипулирането на процедурата по набиране на оферти. Комисията на Европейските общности изтъква, че картелът

е действал в продължение на близо 19 години (от октомври 1984 г. до септември 2003 г.). Неговите членове са определяли цените, представяли са неотговарящи на действителните пазарни цени оферти (наричани по-нататък „фиктивни оферти“) на клиентите и се обезщетявали помежду си за отхвърлените оферти посредством система за финансови компенсации (наричани по-нататък „комисиони“).

Жалбоподателят

- 2 Дружеството — предшественик на жалбоподателя, е създадено преди около 30 години от г-н Coppens. Това дружество е предмет на апорт в капитала на Verhuizingen Coppens (наричано по-нататък „Coppens“) при учредяването му през май 1998 г. Съгласно Решението г-н Coppens взема всички решения относно дружеството. Преди май 1998 г. той е бил едноличен собственик, а от май 1998 г. — управителен директор. В рамките на счетоводната година, приключила на 31 декември 2006 г., Coppens е реализирало консолидиран световен оборот от 1 046 318 EUR.

Административно производство

- 3 Съгласно Решението Комисията е открила производството по собствена инициатива, тъй като е разполагала с информация, че определени белгийски дружества, които извършват дейност в отрасъла на международните премествания, участват в споразумения, които могат да попаднат в обхвата на предвидената в член 81 ЕО забрана.
- 4 Така въз основа на член 14, параграф 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ 13, стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3) през септември 2003 г. са извършени проверки на Allied Arthur Pierre NV, Interdean NV, Transworld International NV и Ziegler SA. След тези проверки

Allied Arthur Pierre подава молба за освобождаване или намаляване на глобата съгласно Известие на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ С 45, 2002 г., стр. 3, Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 3, наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“). Allied Arthur Pierre признава участието си в споразуменията относно комисионите и фиктивните оферти, изброява участващите конкуренти, и по-специално конкурент, който преди това не е бил известен на службите на Комисията, и представя документи в подкрепа на устните си твърдения.

- 5 В приложение на член 18 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), няколко писмени искания за предоставяне на информация са отправени до предприятията, участващи в антиконкурентните споразумения, до техни конкуренти и до професионална организация. На 18 октомври 2006 г. е прието изложение на възраженията и е съобщено на няколко дружества. Всички адресати отговарят на това изложение. Техните представители, с изключение на представителите на Amertranseuro International Holdings Ltd, Stichting Administratiekantoor Portielje, Team Relocations Ltd и Trans Euro Ltd, изтъкват правото си на достъп до документите, които се съдържат в преписката на Комисията и които са достъпни единствено в нейните помещения. Достъп им е предоставен между 6 и 29 ноември 2006 г. Изслушването е проведено на 22 март 2007 г.
- 6 На 11 март 2008 г. Комисията приема Решението.

Решението

- 7 Комисията твърди, че адресатите на Решението, сред които и жалбоподателят, са участвали или са отговорни за картел в отрасъла на международните услуги по преместване в Белгия. Участниците в картела са определяли цените, поделели са си клиенти и са манипулирали процедурите по набиране на оферти поне през периода 1984—2003 г. Така те са извършили едно-единствено продължаващо нарушение на член 81 ЕО.

- 8 Според Комисията съответните услуги обхващат както преместването на вещи на физически лица, които могат да бъдат частни лица или служители на предприятие или публична институция, така и преместването на вещи на предприятия или публични институции. Тези премествания се характеризирани с факта, че Белгия представлява отправната точка на преместването или неговото местоназначение. Следователно, като взема предвид и факта, че всички разглеждани дружества за международни премествания са установени в Белгия и че дейността на картела се развива в Белгия, Комисията установява, че географският център на картела е Белгия.

- 9 Комисията изчислява, че общият оборот на участниците в картела за международни услуги по преместване в Белгия е 41 милиона евро за 2002 г. След като оценява отрасъла на около 83 милиона евро, тя определя общия пазарен дял на участващите предприятия на около 50%.

- 10 Комисията изтъква, че картелът цели по-специално да установи и поддържа високи цени и да извършва едновременна или последователна подялба на пазара под няколко форми: споразумения относно цените, споразумения относно поделянето на пазара посредством система на фиктивните оферти и споразумения относно система за финансови компенсации за отхвърлените оферти или за непредставянето на оферта (комисионите).

- 11 Комисията установява, че между 1984 г. и началото на 90-те години картелът е действал по-специално въз основа на писмени споразумения за определяне на цени. Заедно с това били въведени комисионите и фиктивните оферти. Комисионата била скрит компонент на окончателната цена, която потребителят трябва да плати, без да получи еквивалентна престация. Всъщност тя представлявала парична сума, която дружеството за премествания, получило поръчката за международно преместване, дължи на конкурентите, които не са я получили, независимо дали последните също са представили оферта, или не. Следователно

ставало въпрос за вид финансова компенсация за дружествата за премествания, които не са получили поръчката. Членовете на картела са фактурирали взаимно комисионите за отхвърлените или непредставените оферти, като са посочвали фиктивни услуги, а размерът на тези комисиони се фактурирал на клиентите. Комисията твърди, че тази практика следва да се счита за непряко определяне на цени за международните услуги по преместване в Белгия.

- 12 Членовете на този картел си сътрудничали и при представянето на фиктивни оферти, които създавали погрешно убеждение у клиентите, тоест у заплащащите преместването работодатели, че те могат да избират въз основа на критерии, основаващи се на конкуренцията. Фиктивната оферта била изкуствена оферта, представена на клиента или на преместващото се лице от дружество за премествания, което нямало намерение да осъществи преместването. Чрез представянето на фиктивни оферти дружеството за премествания, което е искало да получи поръчката (наричано по-нататък „дружеството претендент“), действало по такъв начин, че институцията или предприятието пряко или непряко да получи няколко оферти чрез лицето, което планира да се премести. За тази цел дружеството претендент е посочвало на конкурентите си цената, размера на застраховката и разходите за складиране, които те е трябвало да фактурират за услугата. Тази цена, която била по-висока от цената, предлагана от дружеството претендент, впоследствие се посочвала във фиктивните оферти. Според Комисията, предвид факта че обикновено даден работодател избира дружеството за премествания, което предлага най-ниската цена, дружествата, участващи в една и съща процедура за международно преместване, по принцип предварително са знаели кое от тях може да получи поръчката за това преместване.

- 13 Освен това Комисията посочва, че цената, поискана от дружеството претендент, може да бъде по-висока от обичайната, тъй като другите дружества, участващи в същата процедура за преместване, представят фиктивни оферти, в които фигурира посочена от дружеството претендент цена. Като пример Комисията цитира в съображение 233 от Решението вътрешно електронно писмо на Allied Arthur Pierre от 11 юли 1997 г., в което се посочва: „[К]лиентът поиска две [фиктивни оферти], поради което можем да поискаме по-висока цена“. Поради това

Комисията изтъква, че представянето на фиктивни оферти на клиентите представлява манипулиране на процедурата за обществена поръчка, поради което цените, посочени във всички оферти, умишлено са завишени в сравнение с цената на дружеството претендент, и във всички случаи са по-високи отколкото биха били при условията на конкуренция.

- 14 Комисията поддържа, че тези споразумения са сключени до 2003 г. Според нея тези сложни дейности имали един и същ предмет — да определят цените, да поделят пазара и така да се наруши конкуренцията.
- 15 В заключение Комисията приема разпоредителната част на Решението, чийто член 1 гласи следното:

„Следните предприятия са нарушили член 81, параграф 1 [ЕО], като са [определили] по пряк и непряк начин цени за международн[и услуги по преместване] в Белгия, като са си [поделили] част от този пазар и са [манипулирали процедури-те по набиране на] оферти през посочените периоди:

[...]

и) [Coppens] от 13 октомври 1992 г. до 29 юли 2003 г.;

[...]“

- 16 Ето защо в член 2, буква к) от Решението Комисията налага глоба в размер на 104 000 EUR на жалбоподателя.

- 17 При определянето на размера на глобата Комисията е приложила в Решението метода, изложен в нейните Насоки относно метода за определяне на глобите, налагани по силата на член 23, параграф 2, буква а) от Регламент № 1/2003 (ОВ С 210, 2006 г., стр. 2, Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 4, стр. 264, наричани по-нататък „Насоките от 2006 г.“).

Производство и искания на страните

- 18 На 4 юни 2008 г. жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд.
- 19 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (осми състав) решава да започне устната фаза на производството. Устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание, проведено на 5 май 2010 г.
- 20 Жалбоподателят моли Общия съд:

— да отмени член 1 от Решението в частта, която се отнася до него,

— да отмени член 2 от Решението в частта, която се отнася до него,

— при условията на евентуалност, да намали съществено глобата и да я определи в размер, ненадвишаващ 10% от оборота му на пазара на международните услуги по преместване,

— при всички случаи, да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

21 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

22 Жалбоподателят изтъква две главни правни основания и едно допълнително правно основание, с които цели отмяна или намаляване на глобата.

23 Първото правно основание е изведено от нарушение на член 81, параграф 1 ЕО.

24 Това правно основание се подразделя на три части. На първо място, изтъквайки ограничената си роля, жалбоподателят оспорва констатацията, че е участвал в комплексен картел. На второ място, той оспорва определената продължителност на участието му в картела. На трето място, упреква Комисията, че е пропуснала да направи преценка на относителната тежест на участието му.

Доводи на страните

- 25 По отношение на първата част на правното основание жалбоподателят подчертава, че е упрекнат единствено в изготвянето на фиктивни оферти. В съображение 296 от Решението Комисията изрично констатирала, че Sorrens е единственото предприятие, което не е участвало в споразумението относно комисионите. Комисията освен това не е доказала, че жалбоподателят е знаел за последното споразумение. Следователно изводът на Комисията в съображение 345 от Решението, че жалбоподателят е участвал във всички разглеждани действия, бил неточен. Освен това жалбоподателят изтъква, че споразуменията относно фиктивните оферти сами по себе си нямат ограничаващи конкуренцията цел или действие. Всъщност за жалбоподателя било невъзможно да познава всичките си конкуренти, от които клиентът може да поиска оферта, така че жалбоподателят не бил в състояние да знае дали може да фактурира по-високи цени. Така преместването се изпълнявало от жалбоподателя единствено в около 23 % от случаите, в които той е поискал фиктивни оферти от другите членове на картела.
- 26 За да оспори приложимостта на член 81 ЕО, в писмената си реплика жалбоподателят се позовава и на Решение на Съда от 30 юни 1966 г. по дело LTM (56/65, Recueil, стр. 337), Решение на Съда от 9 юли 1969 г. по дело Völk (5/69, Recueil, стр. 295) и Решение на Съда от 28 февруари 1991 г. по дело Delimitis (C-234/89, Recueil, стр. I-935).
- 27 Комисията поддържа, че не е от значение фактът, че конкуренцията се нарушава от фиктивните оферти или комисионите, тъй като и в двата случая става въпрос за нарушение на конкуренцията, което обикновено води до увеличаване на цените за клиента. Това означавало, че различните форми на картела можели да се считат за едно-единствено продължавано нарушение на член 81 ЕО. Комисията подчертава, че жалбоподателят не отрича, че е знаел за съществуването на споразумението относно комисионите. Констатираното в конкретния случай нарушение не попадало в обхвата на правилото *de minimis*, тъй като участниците заемали много важна обща позиция на пазара на международните премествания.

Съображения на Общия съд

- 28 По отношение на първата част на правното основание е установено, че активното участие на жалбоподателя в картела се ограничава до изготвянето на фиктивни оферти (вж. съображения 173 и 296 от Решението). Всъщност според констатациите на Комисията Coppens е единственото предприятие, което не е участвало в споразумението относно комисионите.
- 29 Жалбоподателят обаче оспорва, че е участвал в едно-единствено продължавано нарушение. В това отношение следва да се напомни, че според съдебната практика предприятие, участвало в разнообразни форми на нарушаване на правилата на конкуренцията със свои собствени действия, които попадат в понятието за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентен предмет по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и целят да допринесат за осъществяването на нарушението в неговата цялост, може да носи отговорност и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, за целия период на участието му в посоченото нарушение, когато е установено, че въпросното предприятие знае за противоправните действия на другите участници или че може разумно да ги предвиди и че е готово да поеме риска от тях (Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, стр. I-4125, точки 87 и 203). Така, за да може дадено предприятие да носи отговорност за едно-единствено продължавано нарушение, се изисква неговото доказано или презумирано знание за противоправните действия на другите участници в нарушението.
- 30 Освен това следва да се посочи, че само идентичността на предмета на споразумение, в което участва едно предприятие, и на глобален картел не е достатъчна, за да се вмени на това предприятие участието в глобалния картел. Всъщност участието на предприятието в разглежданото споразумение може да съставлява израз на неговото присъединяване към този глобален картел единствено ако, участвайки в това споразумение, предприятието е знаело или е било длъжно да знае, че по този начин се включва в глобалния картел (Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело Sigma Technologie/Комисия, T-28/99, Recueil, стр. II-1845, точка 45).

- 31 Налага се обаче констатацията, че Комисията не е доказала, че при участието си в споразумението относно фиктивните оферти жалбоподателят е знаел за антиконкурентните действия на другите предприятия относно комисионите или че е можел разумно да ги предвиди. Всъщност Комисията недвусмислено се съгласява, че по отношение на това дали жалбоподателят знае за противоправните действия на другите участници, Решението не почива на конкретни доказателства. Тя изтъква, че жалбоподателят не отрича да е знаел за споразумението относно комисионите, пропускаяйки да посочи в каква степен е бил информиран за действията на другите участници в нарушението. Жалбоподателят обаче по никакъв начин не е длъжен да посочи по собствена инициатива в каква степен е информиран за действията на другите участници в нарушението, тъй като тежестта за доказване пада върху Комисията. Тя трябва най-напред да представи доказателство за даден факт, преди жалбоподателят да може да го оспори. Впрочем в съдебното заседание по искане на Общия съд жалбоподателят недвусмислено подчертава, че не е знаел за споразуменията относно комисионите. Следователно Комисията не е доказала обстоятелствата, за които тежестта на доказване пада върху нея.
- 32 При тези условия Комисията не може да приеме, че жалбоподателят е участвал в едно-единствено продължавано нарушение.
- 33 По отношение на последиците, които следва да се извлекат от този извод, е уместно да се посочи, че фактът, че разпоредителната част на Решението не съдържа квалификацията едно-единствено продължавано нарушение, е ирелевантен. Всъщност, на първо място, следва да се посочи, че практиката на Комисията по вземане на решения не е еднозначна в това отношение. Докато Комисията изрично констатира в разпоредителната част на някои от решенията си наличието на едно-единствено продължавано нарушение (вж. например член 1 от Решение С (2006) 4180 на Комисията от 20 септември 2006 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело СОР/F-1/38.121 — Фитинги), обобщение за което е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* от 27 октомври 2007 г. (ОВ L 283, стр. 63), в други решения, например в Решението, тя не прави такава констатация. Обхватът на отмяната обаче не може да зависи от избора на Комисията да включи или не тази констатация в разпоредителната част на Решението.

- 34 На второ място, следва да се напомни, че разпоредителната част на един акт е неделима от мотивите към него, поради което при необходимост трябва да се тълкува, като се имат предвид мотивите, довели до приемането му (вж. Определение на Общия съд от 30 април 2007 г. по дело EnBW Energie Baden-Württemberg/Комисия, T-387/04, Сборник, стр. I-1195, точка 127 и цитираната съдебна практика). Макар да е вярно, че само разпоредителната част на решението произвежда правни последици, не по-малко вярно е, че изводите в мотивите на решението подлежат на контрол за законосъобразност от съдилищата на Съюза доколкото като мотиви на увреждащ акт представляват необходимата основа на разпоредителната част на този акт или когато тези мотиви могат да изменят по същество разпоредителната част на разглеждания акт (вж. Решение на Общия съд от 1 юли 2009 г. по дело KG Holding и др./Комисия, T-81/07—T-83/07, Сборник, стр. I-2411, точка 46 и цитираната съдебна практика).
- 35 От мотивите на Решението обаче, и по-специално от съображения 307 и 345, става ясно, че Комисията смята жалбоподателя за отговорен за твърдяното му участие в едно-единствено продължавано нарушение. Освен това фактът, че независимо от ограниченото участие на жалбоподателя Комисията е възприела, за да отчете тежестта на нарушението, в което е участвал жалбоподателят, ставка от 17% от стойността на продажбите, тоест ставката, приложена спрямо всички разглеждани предприятия, може да се обясни единствено с факта, че Комисията е приела, че жалбоподателят е участвал в едно-единствено продължавано нарушение. Накрая тази характеристика на нарушението изглежда оказва влияние и върху преценката за продължителността на участието в нарушението (вж. съображение 380 от Решението и Решение на Общия съд от същия ден по дело Gosselin/Комисия, T-208/08, Сборник, стр. II-3639, точка 167).
- 36 Ето защо, въпреки че участието в системата за фиктивни оферти само по себе си може да съставлява нарушение на член 81 ЕО, по искане на жалбоподателя следва да се отменят член 1, буква и) и член 2, буква к) от Решението.
- 37 Предвид предходното не е необходимо да се разглеждат нито другите части на настоящото правно основание, нито другите правни основания, изложени от жалбоподателя.

По съдебните разноси

- ³⁸ По смисъла на член 87 параграф 2 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноси, ако е направено такова искане. Тъй като Комисията е загубила делото, тя следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноси в съответствие с искането на жалбоподателя.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав)

реши:

- 1) **Отменя член 1, буква и) и член 2, буква к) от Решение С (2008) 926 окончателен на Комисията от 11 март 2008 година относно производство по член 81 [ЕО] и член 53 от Споразумението за ЕИП (дело COMР/38.543 — Международни услуги по преместване).**

- 2) **Осъжда Европейската комисия да заплати съдебните разноси.**

Papasavvas

Wahl

Dittrich

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 16 юни 2011 година.

Подписи

II - 3728